

08

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2015-09-24

Socialnämndens förslag till strategi mot våldsbejakande extremism och missivbrev

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 155-943/2015.

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Eva-Lotta Jonsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad kommer under 2015 att besluta om en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden har skrivit fram utgångspunkter för socialtjänstens arbete i en delstrategi. Denna delstrategi har tillsammans med ett missiv från kommunstyrelsen remitterats till samtliga stadsdelsnämnder med flera för yttrande. Våldsbejakande extremism, var helst den visar sig, ska bekämpas. Individer som i Sverige eller andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa. Förvaltningen anser att det är av stor vikt att staden centralt tar ett samlat ansvar för dessa frågor och att strategin är tydlig när det gäller målgruppen samt ansvar mellan staden centralt, stadsdelar och fackförvaltningar.

Bilaga

Strategi mot våldsbejakande extremism, dnr 155-943/2015.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, stadsledningskontoret, polismyndigheten i Stockholm med flera när det gäller ”Socialnämndens förslag till strategi mot våldsbejakande extremism. Till remissen bifogas ett missiv från kommunstyrelsen. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda 2015-09-28.

Sammanfattning av remissen

Socialnämnden har tagit fram en strategi för socialtjänstens arbete mot våldsbejakande extremism. Den utgör en delstrategi i stadens stadsövergripande strategi. Utgångspunkten för arbetet är att i en demokrati har alla rätt att uttrycka sina politiska åsikter, även sådana som kan uppfattas som obekväma. Politiska handlingar som står i strid med demokratins grundläggande spelregler kan dock aldrig accepteras. Det är därför viktigt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Sveriges regering tillsatte i juli 2014 en nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Stadens arbete sker i samarbete med det nationella arbetet och utgår från följande fyra perspektiv.

Främjande. Ett Stockholm som håller samman med jämlika levnadsvillkor för barn och unga är en grund för att personer inte dras in i våldsbejakande extremistmiljöer.

Förebyggande. Staden ska agera skyndsamt med tidiga insatser vid signal och misstanke om att personer deltar i våldsbejakande extremistgrupperingar. Samverkan mellan olika aktörer såsom socialtjänst, skola, polis, föreningar och frivilligorganisationer är av stor betydelse för att uppmärksamma och förebygga att unga personer dras in i våldsbejakande extremism.

Anhörigstöd. Familj, vänner och närstående kan ha behov av stöd om en anhörig rest för att delta i strider utomlands. En nationell hjälplinje riktad till oroliga anhöriga startar under hösten.

Efterperspektiv. Individuellt stöd till personer som vill lämna en våldsbejakande extremistisk gruppering eller kommer hem från strider utomlands. Samverkan mellan socialtjänsten, vårdcentral, arbetsförmedling och bostadsbolagen är av stor betydelse i detta arbete.

Stadsledningskontoret har ansvar att koordinera de centrala förvaltningarna, stadsdelsförvaltningarna och bolagen. De centrala förvaltningarna har ett ansvar inom sina respektive sektorer. Socialförvaltningen samordnar stadens sociala insatser och utbildningsförvaltningen har en central roll när det gäller skolorna.

I kommunstyrelsens missiv förtydligas att stadens agerande ska vara tydligt och våldsbejakande extremism ska bekämpas. Individer som i Sverige eller i andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa. Rörelser som stödjer eller bejakar politiska eller religiös våldsbejakande extremism ska veta att staden inte accepterar deras agerande.

Det fortsatta arbetet med den stadsövergripande strategin ska ta sin utgångspunkt i följande punkter.

1. Rekrytering till våldsbejakande extremism ska motarbetas.

Anhöriga och civilsamhälle som vill hindra radikaliserings och exempelvis deltagande i krigshandlingar utomlands ska kunna få stöd och kunskap. Staden ska arbeta aktivt med uppsökande verksamhet. Stöd till civilsamhället är av avgörande betydelse både när det gäller förebyggande arbete och avhopparverksamhet.

Nationellt har beslutats om en gemensam telefontjänst där den som ringer ska kunna lotsas till lokal hjälp.

En del av att hindra rekrytering till våldsamma extremistiska rörelser handlar om vilka signaler offentliga instanser sänder ut. Det är därför uppenbart att Stockholm, även om staden ska arbeta aktivt med avhoppare, inte ska vidta åtgärder som kan uppfattas premiera eller belöna brottsliga handlingar.

2. Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i hela staden.

Arbetet mot våldsbejakande extremism ska inte begränsas till sociala insatser. I den kommande gemensamma stadsövergripande strategin ska tydliggöras hur medarbetare inom flera verksamhetsområden ska få ökad kunskap och redskap för att motverka våldsbejakande extremism.

Grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen behöver involveras i ett aktivt demokratiarbete.

3. Staden ska utveckla samarbetet med polisen.

Staden ska genom sitt arbete, och i samverkan med rättsväsendet, bidra till att alla stockholmare kan känna trygghet och att gemensamma demokratiska spelregler följs. Utgångspunkten för arbetet med en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism är en ökad samverkan med bland annat polisen.

En strategi ska inkludera metoder och innehåll för samverkan. Handlingsplaner med tydliga ansvarsområden ska tas fram. En central samordnarfunktion kan komma att prövas. Det är viktigt att samverkan inte bara sker på central nivå utan även på lokal nivå är det av stor vikt att kunskap utbyts mellan stadens verksamheter och berörda myndigheter.

4. Stöd ska ges för att hoppa av och långvarigt lämna destruktiva miljöer.

Socialnämnden har pekat på en rad åtgärder för personer som exempelvis återvänder från medverkan i extremistiska rörelser i utlandet och inte är omhändertagna av polis. Dessa insatser ska riktas till avhoppare som vill lämna den extrema rörelsen. Frivilligorganisationer kommer här kunna bidra till att människor bryter destruktiva och farliga beteenden.

5. Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet.

Det är angeläget att staden kan ge stöd till individer, organisationer eller andra sammanslutningar som drabbats av våldsbejakande extremism. I den stadsövergripande strategin ska staden redovisa överväganden om hur staden kan arbeta såväl i långsiktigt verkande projekt som i mer akuta insatser tillsammans med grupper som utsatts för

extremistiskt våld och därigenom bidra till att alla Stockholmare kan känna trygghet.

Ett Stockholm som håller samman minskar extremismens grogrund och är själva förutsättningen för strategin. Att ge alla barn och ungdomar möjligheter till en bra uppväxt, förutsättningar till bra resultat i skolan, möjligheter till en meningsfull fritid och senare i livet arbete är grunden för att minska utanförskapet. Staden ska i en stadsövergripande strategi väga in de insatser som sker, inom exempelvis ramen för den sociala hållbarhetskommisionen, och som påverkar möjligheten att skapa en sammanhållen stad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är betydelsefullt att staden kommer ta fram en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Det är viktigt att staden centralt tar ett samlat ansvar för dessa frågor och att strategin är tydlig när det gäller målgruppen samt ansvar mellan staden centralt, stadsdelar och fackförvaltningar.

Förvaltningen är positiv till att en central samordnare inrättas för detta arbete. Det kommer behövas utbildning och information till medarbetare i staden och det är bra om ansvaret för detta samt implementering av strategin ligger på central nivå. En central funktion kan också samla kunskap och informera om framgångsrika arbetssätt till personal och organisationer. Det behövs också en fortlöpande omvärldsbevakning när det gäller krig och oroligheter som händer i omvärlden.

Det är av stor betydelse att alla barn och ungdomar får möjlighet till en bra skolgång och möjligheter till fritid. Samverkan mellan skolan, socialtjänsten och polisen är viktigt i det förebyggande arbetet.

Förvaltningen delar uppfattningen att staden inte ska vidta åtgärder som kan uppfattas premiera eller belöna brottsliga handlingar. Individer som begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa.

Av strategin bör det framgå vilket stöd som kan erbjudas till personer som önskar hoppa av från att delta i handlingar med våldsbejakande extremism. Det är också viktigt att

uppmärksamma anhöriga och brottsoffers situation och det stöd som de kan behöva.

Den lokala samverkan kring dessa frågor i stadsdelen kan med fördel ske inom ramen för det brottsförebyggande rådet eller i befintliga samverkansforum med polisen. Samverkan med föreningslivet och andra organisationer är också något som behöver uppmärksammas i detta arbete.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslås besluta att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
